

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 13. ANUL XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joia și Duminică. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, in 13/25 Februaru. 1866.

Luăm din Herm. Zlg. et Sb. de eri următoarele

Depesie telegrafice.

Pest'a 23 Fauru. (Siedinti'a casei deputatiloru.) Bartal si retrace amendementulu, de ore ce si-au ajunsu scopulu și adeca, interpretatiune chiara și multiamitoare a proiectulu de adresa și respinge ca aru fi intrebuintiatu vre-o batjocura asupra-i. Deak raspunde in tonu de impacare. Ambii si dau mânila intre aclamări de eljen. Dupa Bartal si retrace Apponyi amendementulu. Adres'a s'a primitu dupa aceea cu unu amendementu a lui Molajnovics la alinea 35, și pre lângă respingerea tuturor amendementelor celorlalte din decursulu desbaterei. Mâne o de noua cetire a adresei și determinarea in privinti'a substernerei.

Bucuresei 23 Fauru. Noptea trecuta fu constrinsu Cus'a la abdicere și s'a instituitu unu regimu provisoriu; elu consta din gen. Golescu, colonelulu Haralambi, Lascaru Catargi. Militi'a e contielăsa. Nici o versare de sânge nu s'a intemplat, bucuria mare domnesce in poporu. Liniscea și ordinea nu s'a turburatu nicăiri. Cus'a e prinsu. S'a arestatu inca Beldimanu, Marghilomanu, Liebrecht.

Bucuresei 23 Fauru. Principele Cus'a destronatu și pre lângă alte persoane de rangulu inaltu, arestatu. Militi'a s'a impartășitu de miscarea cea necrunta. S'a instituitu regentia provisorie de trei membrii cu unu ministeriu. Processiuni cu flamuri și bucuria generala. Liniscea publica până acum nu s'a conturbatu mai departe. S'a proclamatu principiulu de unu domnitoriu din o dinastia straina.

Epistole dela Pest'a.

Pest'a in 15 Fauru.

In a două linia ne interesă prelânga pasulu despre intrebarea nationalitatiloru și uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, pasulu din proiectulu de adresa, care vorbesce despre ministeriu respundiatoriu și restituirea municipieloru. Diurnalele din Vienn'a au ventilatu multu și ventilă și acum'a intrebările aceste două, cari intru inceputu le paréu a fi foarte mari pedece pentru impacare, eara acum'a se cam impaca cu ministeriu, in sa autonomi'a municipieloru nu le vine nici câtulu la socotela. Noi pricepem foarte bine atâtu intentionile câtulu și limbajulu lor de unu tempu incôce, și nu ne mirămu de feliu, ca într'o di vorbescu de pre o corda, eara mâne di de pre alt'a.

Noi fără că sa ne lasămu in o discussiune mai adenca a intrebărilor acestor'a vomu aminti nisce momente și mai cu sēma in privinti'a ministeriulu respundiatoriu, cari potu avé ôresi care influentia in directiunea politica a ablegatiloru nostri. — Nainte de amintirea mominteloru acestor'a in sa ne vomu spune pre scurtu parerea noastră despre restituirea municipieloru, și anume: noi vedem in restituirea municipieloru unic'a garantia pentru desvoltarea vietiei noastre nationale, căci in municipie domnesce vointi'a poporulu și respective a maiorității, care de securu va intreprinde și va lucră numai aceea, ce vede, ca e spre folosulu și binele seu; dens'a nu va lasă, că diregatorii se abuzeze de oficiele lor, cari altminte voru fi organele poporulu, nu a unor omeni cu putere absolutistica, sa nu dicemu a inamiciloru poporulu; — fără autonomi'a tôte legile, ce le-ar aduce diet'a in privinti'a nationalitatiloru, aru fi numai litere môte și ilusorie.

Din punctu de vedere nationalitatiloru și in specie romanescu, amu puté aduce multe argumente pentru restituirea municipieloru și in contr'a celor'a, cari dicu, ca atunci comitatele aru fi totu atât oligarchie și staturi in statu, dara lasămu acést'a ablegatiloru nostri, cari voru avé sa-si dee parerea in privinti'a acést'a și sa si apere autonomi'a comitatelorulu la tempulu seu; — noi ne vomu margini de asta data numai la intrebarea, ca: ore pôte-se uni principiulu de corporatiuni autonome cu ministeriu respundiatoriu? La prim'a vedere se pare, ca aceste două principie se eschidu unul pre altulu și nu potu sta nici decâtu lângă olalta. Nu se pôte negă, ce e dreptu, ca ministeriulu respundiatoriu marginesce încatu-va și in unele privintie câmpulu de activitate a corporati-

niloru autonome, in sa consecinti'a pentru nationalități de totu nefavorabila, ca adeca ministeriu respundiatoriu nu se pôte uni cu alegerea libera a diregatoriloru, va sa dica cu medu'a autonomiei, dupa modest'a nostra parere nu se pôte de feliu face. Până acum'a nici nu s'a demonstratu acést'a prin argumente și exemple de tôte dillele in tierile adeveratu libere și constitutiunale documenteză contrariulu.

Noi vedem in ministeriu respundiatoriu unu pasu de inaintare către dreptate și o garantia a legiloru sanctionate, căci antău: ministeriulu va raspunde maiorității camerei pentru faptele sale, și a două: prin elu scapămu de dicasteriele neresponsabile. Ce e dreptu, ministeriulu e respundiatoriu numai maiorității parlamentarie a camerei din Pest'a, in care camera magiarii totdeun'a voru fi in majoritate, in sa noi credem, ca maioritatea camerei, fia ea compusa din ori și ce elemente, va procede fatia cu ministeriulu, numai dupa legile sustătorie, și chiaru de s'aru intemplă câte odata contrariulu, opiniunea publica va desavuă pasiulu acést'a alu maiorității, care asiă si va fi perditu increderea tieriei. Altcum dora și românii nu voru fi morti și-si voru radică graiulu lor in astfelu de casuri. Noi inca nu amu fi pentru ministeriu, deca poporulu nostru și inteliginti'a lui nu aru simți in sine potere de vietă și energia, ci aru asteptă fericirea și mantuirea sea dela grati'a și mil'a regimulu. Unu regimu nerespundiatoriu pôte într'adeveru sa doneze multe, in sa chiaru asiă pôte sa nimicesca tôte. Sa luăm de exemplu cele intemplate in Ardélulu sub domnirea cancelariiloru Nádasdy și Reichenstein și in tempulu dietei din Sabiiu și apoi sôrtea tribunalulu supremu ardelenescu din Vienn'a și ne vomu convinge pre deplinu despre adeverulu celoru amintite.

Sa ne intrebămu inca, ca ce avem noi de asteptatu pentru patri'a noastră, pentru Ungari'a, deca nu capatămu ministeriu respundiatoriu? — Regimu dicasterialu nerespundiatoriu. Trece mu cu vederea binefacerile, de cari amu avutu a ne bucură până acum'a sub regimu nerespundiatoriu atâtu austriacu câtulu și magiariu, și amintimu numai atât'a, ca schimbulu cestiunatu e in câtu-va pentru nationalitatea româna, căci deca ministeriulu va fi pentru noi nici mai multu nici mai puțin, decâtulu ce a fostu și e regimulu dicasterialu nerespundiabilu, celu puțin lu vomu poté interpelă prin deputatii nostri in dieta, și i vomu spune in fatia atâtu dorerile nostre câtulu și nedreptățile, ce se comitu cu noi, ce la unu regimu dicasterialu nerespundiatoriu n'am potutu nici nu potemu face. Dar altcum sa fie ministeriulu respundiatoriu egalulu cu regimulu dicasterialu nerespundiatoriu, deputatii români n'aru poté fi in contr'a lui, pentru ca intău noua nu ni-ar aduce schimbulu nici folosulu nici perdere, și apoi vedem ca vointi'a espresa a fratiloru magiari e pentru ministeriu, și de ce sa le facem opusetiune pentru nimic'a.

Nu vrem sa exprimămu vointi'a oficiosa a ablegatiloru români, nici nu suntemu chiamati la acést'a, in sa dupa cum amu potutu intielege din discussiuni de unu caracteru mai multu privatulu cu deputatii nostri, densii in impregiurările critice de fatia nu suntu chiamati nici nu potu face politica agresiva fără de temerea, de a se compromite pentru totdeun'a pre sine, natiunea și interesele ei, căci până ce in politic'a Ungariei doi factori potinti, adeca regimulu și maioritatea camerei, și intindu mân'a și se nisuescu din respo-teri pentru o impacare durabile, nici unulu n'are incredere in celalaltu și fia-care procede cu ôresi-care reserva. In astfelu de impregiurări ablegatii nostri nu potu face alt'a, decâtulu sa ascepte, căci tempulu va desvoltă tôte, și atunci dupa ce se va fi chiarificatu situatiunea de securu voru pasi activu, aperandu interesele nationale. Din toti pasii lor chiariu oficiosi, se vede, ca si cunoscu foarte bine pusetiunea; — dovéda la acést'a ne e și conferinti'a din urma a lor, unde au lămuritu intrebarea, ca luă-voru parte că trupu nationalu la desbaterea adresei, ori nu si au con-clusu, ca in intrebările publico-politice fia-care pôte pasi și vorbi liberu dupa convingerea sea, dupa ce in conferintiele precedinti au otăritu, ca numai in intrebarea nationalității forméza unu trupu ori clubu politicu, fara venindu desbaterea la pasulu despre nationalități, ablegatulu Tinchei Dlu Emanuilu Gozdu sa se dechiare in nu-

mele ablegatiloru români, ca densii se afla de o cam data indestuliti cu adausulu dela pasulu despre nationalitâti, de ore ce acest'a nu eschide principiile, cari au condusu pre ablegatii nostri in diet'a din 61, si in impregiurârile de fatia nu vrâu sa faca de felin ôresi-care pedeca impacârei atâtu de dorite. — Despre declaratiunea acést'a, câtu si despre desbaterile generale ale adresei, cari decurgu de vr'o câte-va dile, precum si despre afacerile casei de susu vomu vorbi mai pre largu cu ocasiunea d'antâiu.

Pest'a 19 Fauru. Escelenti'a Sea Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a a sositu alaltaeri diminétia in deplina sanetate. Partea cea mai mare a ablegatiloru români si-au făcutu reverinti'a ieri inainte de amédi, iara tinerimea dela universitate astadi la 11 ôre. Escelenti'a Sea a cercetatutu pre cancelariulu Mailáth, carele i-a reîntorsu visit'a, iara Domineca a fostu primitu in audentia de Maiestatea Sea. —

Eveneminte politice.

Sabiiu 12 Fauru.

Din laintrulu tieri e i avemu mai insemnatu alegerile. Gaz. Tr. ne spune ca in Brasiovu sa silescu unionistii din tôte puterile cá sa reese cá deputati; totu dupa aceea referâmu despre unu protestu formalu, afu „mai multoru“ inteliginti din Téc'a si giuru, in contr'a alegeriloru pentru diet'a din Pest'a si adeca 1) pentruca tînu tare lînga asiá numitulu votu alu minoritâtiei din Clusiu si desaproba declaratiunea dlui I. Hosszu făcuta in diet'a din Clusiu in numele Româniloru; 2) pentru de a incungiurá ori ce esplicâri sinistre din intrarea a câtorr'a români in diet'a din Pest'a, dicendu-se ca si români au recunoscutu de facto uniunea. (Noi scimu ca români, pentru cá sa se îngrădesca in contr'a acestei deduceri si au datu reservatiuni, provocandu-se la rescriptulu p. n. carele dopa pârerea nôstra inea e o garantia in contr'a acestui prejudetiu. Esplícâriile aceste sinistre asiá dara nu potu sa aiba locu. Red.) si fine 3) pentru cá prin retinerea acést'a nu arata nici o neomagialitate, dupa ce aderinti'a alipirei cátra tronu si Maiestate e dovedita de cátra natiunea româna priu fapte istorice.

Dela Alb'a Iuli'a aflâmu, ca s'a alesu bar. Gabriile Kemeny si Carolu Danffy; iara in Késdi Vásárhely: Ioann Gheczö. —

Trecendu mai departe la Ungari'a in cele ce privesce diet'a indreptâmu pre cetitori la rubricile respective si aici adaugemu ca cas'a magnatiloru au compusu o adresa ce sémene cu a lui Deák. Amintimu apoi aici o scire ce circuléza de mai multe dile in diuarie si adeca, ca umbla prin Bud'a-Pest'a agenti prussiani, cari, déca si nu e adeveratu, ca se încerca de a corumpe in favórea loru pe cine-va, totusi suntu fôrte activi in referarea despre totu cursulu desvoltâriloru politice in Ungari'a. G. Cor. deminte scirile respandite in privinti'a sistârei recrutatiunei din Ungari'a pe anulu acest'a, pâna la deslegarea acestei cestiuni de cátra dieta.

Despre retragerea ministrului Belcredi cara se vorbesce si unele foi ilu inlocuescu cu cont. Agenor Goluchowski.

Dela diet'a croata audîmu, ca in urm'a unei propuneri a comitelui Turopolja si losipovic s'a decisu a se substerne Maj. Sele o representatiune, in carea sa se cêra sistarea recrutatiunei ordinate pe anulu acest'a, pâna nu va fi fipsatu diet'a determinâri privitóre la acêsta cestiune.

Din Veneti'a cetimu, ca municipiulu intregu si a datu demissiunea. Ans'a se fia o neintielegere intre Podestá (primariu) si intre locutiitoriulu imp. asupr'a unei subventiuni pentru unu teatru, carea podestá se impotrivé a o dá. Dupa „Monitoriu“ se dice ca regimulu va dá preste greutâti mari cu reformele administrative in totu regatulu veneto-lombardicu. Congregatiunea provinciala din Padu'a sa se fia esprimatu contra proiectului regimului si e de temutu ca si congregatiunea centrala va urmá acestu esemplu. —

In politic'a din afara ocupa loculu celu mai insemnatu scirile din Prussi'a si din Russi'a dela marginea Galitiei.

Din Prussi'a aflâmu, ca camer'a este pe neasteptate inchisa.

Din Russi'a alarm'a cea mai mare se face prin mesurile, care se dice ca le ia regimulu pentru concentrarea trupelor.

„Ost. d. Post“ spune ca are o epistola din Cracovi'a din care se vede ca regimulu rusescu au indatoratu pre directiunea drumului de feru dela lini'a Varsiovi'a si Vienn'a, cá indata ce va cere lips'a sa se sisteze trenurile de poveri si sa se transpôrte diu'a trupe, pe candu pentru comunicatiunea privata se remana tempulu de nôptea. Directiunea sa fia primitu si avisuri de a intocmi lucrulu de asiá, încátu in tóta vremea sa se póta transportá 40, — 50,000 de feciori. Gazetele polone aducu detaiuri despre miscâri de trupe la marginile Austriei. In impregiurulu dela Kielce si Slobnica 8—10 miluri departe de Cracovi'a se dice ca s'a incheiatu déjà contracte pentru liferarea celor trebuincióse pentru trupe. Causele le cauta unii in principatele dela dunare, altii in referintiele cele incordate intre Prussi'a si Austri'a. G. Cor. fôia ofleiósa deminte miscârile de mai susu.

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

Pest'a 20 Fauru 1866.

In 19 a curentei au fostu la ordinea dilei continuarea discus-

siunei asupr'a proiectului de adresa. Dintre cei insinuati veni rendulu pe contele K eglevich, care-si redicá vocea pentru împaciuirea cu guvernulu, „nu estenici o cauza dicea elu, de a perde increderea; nu numai acél'a e orbu care nu vede, ci si acél'a, care lenuvoiesce a vedé, iara necesitatea pácei, si bun'a vointi'a guvernului e imposibilu anu o vedé.“

Dupa elu a urmatu Tisz'a; cuprinsulu vorbirei lui constá din refrangerea esceptiunilor aduse in contr'a proiectului. Au luat dea rendulu vorbirile celor contrari adresei, precum a lui Bartal, Zsedényi, Szécsenyi Keglevits si le-au refrântu, si apoi s'a declarat pe lînga adresa.

La capetulu vorbirei sele Deák la strinsu de mâna. Apoi au urmatu Urményi, care desaproba pásirea in viétia a legiloru 48-ane, cáci pentru principiulu continuitatei de dreptu, ministeriulu responsabilu nu e de lipsa, iara ministrii ad hoc, aru fi numai nisce comisari regesci.

Dupa opiniunea lui Szász politic'a nationala trebuie ceruta mai inainte de tôte, refränge asertiunea lui Szécsenyi, cumca natiunea ungurésca aru fi in pusetiune retrograda spiritualminte si materialminte, si partinesce proiectulu.

Aloisiu Vladu: De ore ce nu suntu némtiu nu potu fi centralistu, dar nefiindu nici de némulu ungurescu, nu partinescu nici dualismulu, nu-lu iéu in acelu intielesu, in care-lu iéu Ungurii si nemtii. Eu sum federalistu, si asiá sum de convingere cumca tierile, care si au trecutulu istoricu, pe lînga tinerea onórei nationali au sa pásiesca in corelatiune federalistica. Si inchipuiesce trei grupe de tieri, tierile nemtiesci, corón'a lui Stefanu, si a lui Venzel. Cu referintia la afacerile publice, primesce parerea lui Bartal. Scopulu lui e cá Ardélulu sa fie in acea proportiune cu Ungari'a, precum au fostu inainte de resbelulu dela Mohaci, iara Croati'a precum au fostu pâna in 49. Pretensiunea de ministeriu responsabilu nainte de revisiune, se póte lasá la o parte. Acea pretensiune numai dupa regularea causeru publice, si adeca dupa revisiunea legiloru din 48 s'aru poté face, aru fi destulu de o camdata restituirea comitatelor, si asiá pasagiulu in privinti'a compunerei ministeriului inainte de revisiunea acelor legi, sa se lase cu totulu la o parte.

Do brzsánszky se estinde asupr'a punctelor care se cuprindu in diplom'a din Octobre, si patent'a din Fauru, si reflectéza neprimirea loru. Aru dorí cá in adresa sa se faca amendamentu de dieta, in care s'aru cuprinde revisiunea legiloru 48-ane, organisarea comitatelor, si ministeriulu, si in care aru fi o parere chiara si completa si fatia cu nationalitâtle. Se declara a nu fi pentru ministeriu ungurescu, si doresce cá in adresa in locu de „natiune ungurésca sa se puna tiéra“ séu representatiunea tieri, fiinduca numai asiá nu s'aru vatamá natiunile locuitóre in tiéra.

In 20 Fauru au vorbitu András vice-presiedintele dietei apoi Szoplonczai si Milutinovits, acest'a a aretatu nemultiamirea nationalitâtiloru, déca nu s'aru procede amesuratu dorintieloru nationali, si in locu de „Natiune ungurésca“ nu s'aru pune „tiéra.“ Acestui urmá Patay si apoi Jámbor, carele cu focu ungurescu se incumetá a nimici principiile neunguriloru, dicandu, ca locuitorii neunguri, in Ungari'a nu se potu numi natiune, ca in Ungari'a numai o natiune este, si aceea e cea ungurésca, prin urmare in adresa dupa parerea sea, trebuie sa remâna magyar nemzet (? !)

Celu din urma a fostu Kerkópolyi, carele a desfâsiuratu restituirea faplica a continuitatei de dreptu.

Urmá apoi desbaterea speciala, se ceti adres'a din punctu in punctu, si dupa unele discusiuni, 14 puncte dela inceputu remasera nestrámutate.

S. F.

Hunedór'a 6 Fauru.

In opidulu nostru Hunedór'a s'au tinutu alegerea de deputatu in 4/16 Fauru a. c. Sub totu decursulu alegerei nu s'au pututu observá nici o disordine, nici intre membrii comitetului, nici intre votisanti; — decátu ce-va neindestulire, carea se putea ceti de pe fetiele neromâne; — si era unu zelu simpaticu si intielegere laudabila — nu inse partide — intre votantii români, ceea-ce-i si facu de reusira cu o majoritate de 112 voturi contr'a a 56. — Deputatulu alesu prin acea majoritate de voturi e Pr. On. Dnu Dr. Lazaru Petco advocatu in Dev'a — fostulu nostru deputatu si in diet'a din a. tr. la Clusiu; cara in minoritate remase alu doilea fostu atuncea deputatu Dlu Benedikti Albertu. —

Totu in aceea di, indata dupa finitulu alegerei, fiindu poporulu inca adunatu, si esprimandu-si o via dorintia, de a-si vedé pre alesulu lor, inca in acea séra in mijloculu seu, tramisera dupa densulu, si cátra 8 ôre sér'a o multime mare lu si salutá cu band'a, conductu de tortie (facle) si cu vorbiri in mai multe renduri, la care alesulu deputatu inca le respunse intr'unu modu prea demnu de unu atare barbatu. Cuvintele cele palrundiátore, este din o inima plina de zelu adeveratu nationalu si patrioticu facura impressiuni cu totulu contrarie acelor'a, pe care din resputeri s'au

fostu silitu a le respandí între pōporu neromânii nostri de pe aicea: ca in locu de ura, dragostea prinse redacini tari in inim'a alegatoriloru sei. Pâna a dōu'a dî ad. Sambata au petrecutu deputatulu in orasiulu nostru, si atunce cam pe la amēdi plecā earasī câtra a le sale, concomitatu de mai multi calareti pâna mai departe câtra comun'a invecinata. —

Nu potu a nu amintî, ca sub decursulu alegerei unu romanu votisandu, n'au aflatu pre altulu de mai bunu; in care sa aiba tōta increderea, si asiā au votatu, pentru: „Inaltiatulu Imperatu Franciscu Iosifu I.“ — si fiindu intrebatu ca nu afla pre altulu? — respunse ca: „la acel'a amu slugitu si numai Lui dau votu.“ Dovada destula acēst'a despre credint'a si alipirea câtra inaltulu tronu si din partea unui omu altmintrea simplu, care nu de multu au esitu din armat'a imperiala. Inca o impregiurare, ca adeca totu sub decursulu acestei alegeri dintre fratii magiari n'au votatu nici unulu pentru romānu; dintre romāni insa potu sa pomenescu de unulu, care au votatu pentru magiaru; insa nu e nici mirare, ca acestu romānu retacitu si asiā nu va sa scie — cu vr'unu ajutoriu ce-va — nici de biserica nici de scōla, apoi de natiune inca nu-i prea pasa. Dintre nemti inca abiā 2 votara pentru romānu. Esceptandu pe cestu din urma, purtarea de lauda a romāniloru nostri Huniadoreni de ambe confessiunile, cu ocaziunea acestei alegeri, aru putea dā destula dovada contr'a pāreriloru gresite despre simtiulu lorū natiunalu, si cont'a temeriloru fāra temeiu respandite departe si aprōpe, ca n'aru simti si ei cā alta lume romāna. *) —

Creda ca aici s'au fācutu mai intāiu inceputulu pentru alegerile la Pest'a, asiā sa dea Ddienu pretutindenii, cā precum inceputulu sa fia si sfersitulu încoronatu totu cu aceļu succesu im-bucuratoriū! —

Offenbair'a 4 Fauru.

De câte ori amu cetitu prin jurnalele nōstre invinuirea: ca publiculu rom. aru fi nepasatoriū, si ca nu spriginesce literatur'a, m'amu indignatu totudeun'a bine sciindu ca natiunea ce nu spriginesce dupa puterile sele materiale literatura, nu pōte innaintā si prin urmare nu pōte avē viitoriu ferice. — Subscrisulu din unele observāri s'au convinsu, si dupa parerea sea judeca: ca nu totudeun'a au dreptu literatii nostri a se jelui contra publiculu, si alu invinui de nepasatoriū: ci câte odata si insusi Domnialoru literatii suntu cauza: ca nu-si potu aflā prenumeranti de ajunsu cā sa-si pōta tipāri opurile lorū, si acēsta din urmatōrele cause.

1) Cāci nu tōte opurile interesēdā pre majoritatea publiculu; care fiindu seracu numai la cele de necesitate mai mare, mai folositorē aru prenumerā bucurosu. —

2) ca la multi nu place mod'a de tipārire impārtita in brosiuri, cari pâna ce se tipāresce unu opu, in rate lunarie trecu ani, cāci dicu ei „ce scimu noi ajunge-vomu, sa vedemu capetulu cutāru opu care este destinatu a se continuā tipārirea lui cu anii? Cāci pâna ne vine câte o brosiurica din câte-va foi dupa 3 luni pierdemu gustulu de cetitu.“

3) Cāci unii autori candu recomanda opurile lorū publiculu spre prenumerare, nu distingu destulu de chiaru locurile de prenumeratiune.

Din punctulu de vedere intāiu: cugetu ca in tempulu presentu, unu opu mai de mare interesu, mai folositoriu, nu aru potē fi; de cātu o carte buna economica de agricultura pentru publiculu celu mare romānu, care fāra de putina esceptie traiesce din agricultura. —

Despre o carte economica sub titlu'a „Magazinul de svaturi folositorē, s. a. ne-a promis ca se va tipāri la on. Red. a Gaz. din Brasiovu inca in 1864. nr. 3. 4 si 5 a fōiei pentru minte, inima si literatura, publicandu si câte-va puncte de modelu, fōrte folositorē; dar cu parere de reu amu intielesu, ca inca nu s'au mai tipāritu, pōte din caus'a atinsa mai susu la punctu 2.

Asemenea servitiu folositoriu ne aprōmite si D. V. Romanu sub nume de „Progresulu“ publicatu de cūrendu in jurnale; numai cu cātu ca si DSea si-au alesu a edā opulu seu in brosiure cu lunile si anii, pōte nu se va bucurā de prenumeranti in asiā numeru mare; precum s'aru sperā dēca s'aru tipāri dup'olaltā intr'o carte. — Cu tōte acestea mi iau indrasnēla a rugā pre D. V. Romanu, cu dēca-i va succede (ce din anima dorescu a si prenumerā) a-si tipāri opulu Domneci sele „Progresulu“, sa-lu lucre cātu mai popularu; dēca e scopulu de a folosi poporulu dejosu; cā sa intielēga bine acele ce elu trebuie ale practisā, si sa au uite a face intre (.) s'au notitie, si ce-va explicatiune, la unele numiri de obiecte; cāci ca numirile nu suntu preste tōta tiēr'a unele, ci dupa provinci s'au tīnături se osebescu, buna ōra: G e o r g e n a r i i, pre cari recomanda DSea in „Amiculu Poporulu“ a fi cei mai buni pentru gardu viu; pre la noi (si pōte si alte pārti ale tierei) nu-i sciū, care soiu de spini suntu? Māciesii?

*) Si noi suntemu de parerea acēst'a in genere despre poporulu nostru. Unde se sfasia, se intempla din cauza, ca suntu interesele particulari a cātorv'a seu si a unui'a la mijlocu, cari vērā scisiunea.

Red.)

Pāducei? s'au Porumbeli? s. a. Intru asemenea si in anululu trecut in Amiculu Poporulu, in articulu pentru economia si stupāritu se afla multe numiri neintielesse din care tieranulu putina folosu va luā — dēca nu-i va esplicā cine-va.

In urma la opulu D. Stefanu Popp intitulatu Amiculu economiei practice: publicatu in „Gazet'a Trans.“ nr. 62 din an. trecut si acum din nou in nr. 6. 7. a Telegrafulu Romanu repetiesce publicarea invitandu la prenumeratie. —

Despre acestu din urma, atātu pentru pretulu moderatu de 80 xr. cātu si pentruca opulu acēst'a este destinatu a est intru un'a carte si dup'olaltā; nu a-siu avea de disu alta, decātu alu recomandā taturorū agricultoriloru de pamentu, si osebitu Preotiloru si Dasca-liloru, cari au de a face mai adesu cu poporulu tieranu, pre care l'aru pōtea fōrte multa indreptā la lucrarea pamentulu.

Aru fi fōrte cu scopu dara aceea ce recomanda On. Red. a Telegrafulu Romanu in notiti'a sea la nro. 7, ca adeca: D. autoru sa se adresedie cu opulu seu câtra care-va din Asociatiunile de cultura a Rom. cā sa se revadie, aprobedie, si recomande (reflektarea nōstra au fostu numai in privinti'a tipārirei Red.); ca atunci credu ca nu-i voru lipsi prenumeranti, de care se jeluiesce ca n'au fostu sprijinitu pâna acum'a, cā se-si pōta tipāri opulu seu. —

O observare a-siu face si acēstui D. autoru; cā sa se esplice mai bine loculu petrecerei Dneci sele: pentru ca colectanti s'au prenumeranti sa scie de siguru unde au de a tramite banii, adeca in ce tiēr'a? tārgu? si a. cāci Prag. — si Prag'a, dōra nu-i totu un'a? apoi ca Prag'a e in Bohemi'a o scimu, dara Prag *)? bine aru fi cā D. autoru sa se adresedie câtra On. Tipografii, s'au alte autoritāti din patria mai cunoscute, cā sa primēasca banii de prenumeratiune. —

Subscrisulu doresce de multu a prenumerā la opulu acēst'a, ba si cā colectantu a servī, dēca se va descrie mai chiaru numele loculu de primirea baniloru. —

Fodorénu

Pest'a in 15 Fauru. Sa ne ocupāmu putinu cu tēm'a, ce circulédiā astadi mai prin tōte cercurile romāne de aici, adeca cu concertulu si balulu tinerimeii din 12 Fauru. Inainte de tōte insa trebuie sa ne esprimāmu bucuri'a, ca tinerimea, care are a se luptā cu atātē necasuri si neajunse, nu lasa sa trēca nici o ocaziune, cā sa nu documentedie, ca romānulu s'a destoaptatu, traiesce si are unu venitoriu mare.

Programulu concertulu a fostu cātu se pōte de alesu si unele piese ni-au atitiatu fōrte curiositatea. „Cântarea pecurariulu“ si „Ardelenele“, cu cari s'a inceputu concertulu le-a esecutatu orchestrulu tinerimeii fōrte bine. A mai esecutatu orchestrulu o uvertura din oper'a magiara „kunok“, si de dupa programu mai asteptāmu si unu „Potpouri“ din arie romanesce, carele fiindu tempulu deja tārdu, si tinerimea, care asteptā cu sete impacienta, joculu, s'a amanatu dōra pre anululu venitoriu. — „Fantasi'a romāna“ de Franciscu Dopplei pre placuta a esecutat'o Dlu Alessandro Nicoliciu, profesoru de conservatoriu, acompanindu-i pre piano-forte Dn'a Emili'a Stupa. Credemu ca amu disu destulu despre esecutarea fantasiei acēst'e, candu amintimu, ca Dlu Alessandro Nicoliciu a fostu in Temisiōr'a directorulu orchestrulu teatralu, care postu l'a parāsitu cā sa ocupe catedr'a de profesoru la conservatoriulu Pestei, unde invatia pre invetiaceii sei placutulu instrumentu: flaut'a ori romanesce disu fluer'a. — Dn'a Irin'a Nedelcu a esecutatu pre piano-forte „Reminiscintia“ de Fr. Liszt, iara Dsiōr'a Elen'a Ioanovicu „Sonata“ (C. moll) de Beethoven. Nu potemu sa nu amintimu rar'a precisiune si securitate; cu care s'au esecutatu piesele aste dōue pre cātu de frumōse si clasice pre atātu de grele in esecutare. Ambele au parāsitu tribun'a intre aplausele sgomotose ale publiculu numerosu. — Dsiōr'a Cristin'a Hagyi si Dlu Stefanu Perianu au esecutatu pre dōue forte piano „Andante si variatiuni“ de Schumanu. Inainte cu vr'o câte-va zile a adusu unu jurnalulu competinte o critica despre pies'a acēst'a, in care dice ca acei'a, cari sa cutedie a se apucā de esecutarea piesei acēst'e trebuie sa fia pianisti buni. Noi facemu complimentulu nostru diletantiloru atātu pentru alegerea, cātu si esecutarea precisa si corecta a piesei acēst'e atātu de grele in metru si esecutare. — Cu bucuria si cu ōresi-care mandria, ca amu potutu fi fericiti a audī odata o piesa romanesca, compusa anume pentru concerte, ni aducemu aminte de „Rapsodi'a romāna“ de Antoniu Sipos, esecutata pre piano-forte de Dlu Stefanu Perianu. Noi cunōscemu in Dlu Perianu unu pianistu bunu, si de aceea amu fostu cu atātu mai curiosi sa audimu pies'a ast'a, compusa anume pentru concerte din melodie romanesce. Cu cātu o asculta omulu mai cu mare atentiune cu atāt'a i place mai multu, si doresce sa o auda de nou. Pentru publiculu musicalu romānu anuntāmu cu placere, ca Dlu Sipos

*) Lucrulu e intorsu. Prag e capital'a Boemiei; Romāni insa din obicei bunu seu reu, ast'a e trēb'a filologiloru, punu la tierile si cetātile de nume strainu de multe ori unu a la finitu. Autorulu au avutu totu dreptulu, pentruca mai este o cetate Prag'a in Poloni'a rusēscā, carea fiindu numai prin riulu Vistulei despārțita de Varsiovi'a de multe ori e privita numai de suburbu celei din urma. Red.)

s'a decisu a o tipări, si suntemu convinsi, ca va afla apretuire si in cele mai mari concerte. — Dni Paulu Drag'a si Dionisiu Poy-nár au declamatu, celu d'antâiu „Vocea unui orbu“ de Zacharia Antinescu iara cestu din urma o poesia magiara de Mauritiu Joca. — Regin'a concertului a fostu tiner'a virtuósa de violina Dsiór'a Elis'a Circ'a. Amu avutu ocaziune, a audí pre jun'a nóstra artista in mai multe concerte si totudeun'a amu admiratu talentulu ei escelintu musicalu, si puterea arcului, cu care e in stare sa farmece si totu odata sa entusiasmeze pre ascultatori. Dsiór'a violinista a esecutatu „Melancoli'a“ de Prume, „Les aspedes“ de Vi-euxtemps, „Melodie române de Hellmesberger, si la aplausulu, ce numai erá sa încete, a publiculu mai nisce arie române si unu „Csárdás.“

Dupa concertu a urmatu balu, si s'a jocalu cu focu pâna diminéti'a. „Roman'a“, jocala de siese pârechi a atrasu atentiunea publiculu, care a formatu cercu in giurulu saltătoriloru. In tempulu pausei 6 tineri, imbracati in costum natianalu tierenescu au jocalu „Calusieriulu“, la care óspetii si-au aretatu complacerea prin aplausele entusiastice si sgomotóse. —

Dela diet'a Bucovinei. *)

Siedinti'a din 25 Ian. a. c. a die ei din Cernauti fu un'a dintre cele mai viue. La ordinea dilei erá desbaterea generala asupr'a legeri privitorie la calamitatea tieriei. Scrisorea episcopului Eugeniu H a c m a n n produse iritare si trase asupra-si unele cuvinte neplacule, ear cuventarea reprezentanteli Iliuti care de si fu tñuta in limb'a româna, totusi cu inaltulu consistoriu vorbiá destulu de „nemtiesce“, se primi cu aprobare generala. Dupa ce acestu representante a aretatu marea calamitate in care se afla tiér'a si n'a uitatu a aminti participarea Bucovinei la imprumululu natiunale cum si la alte acte de binefacere, dupa ce si ministeriulu s'a dechiaratu ca nu e in stare a ajutá tiér'a ce se afla in o pusetiune atátu de fatale, de e lipsa — dice Iliuti — a cautá acestu ajutoriu in fondulu religiunariu gr. or. bucovinénu. Esc. Sea dlu Eppu si consistoriulu seu, se aperara intr'unu tonu fôrte propriu si raru, dicendu: ca nu póte ajutá mai departe cu imprumutu poporatiunea tieriei ce patimesce din caus'a fometei, si scrisórea Esc. Sele a sunatu mai multu intr'acolo, ca proprietarii cei mari aru avé de a ajutorá pre supusii loru deodata, asemenea ne provóca Esc. Sea cá pre reprezentantii poporului, a depune pre altariulu binefacerei diurnele nóstre dietali pentru a aliná lipsele poporatiunei. Dar trebuie se observámu cu dorere, ca aceste propuneru ale Esc. Sele nu potu avé nici unu succesu acum candu lips'a tutnruru claselor poporului tieriei nóstre au inaintatu atátu de tare. Eu suntu de parere ba chiaru convinsu, ca fondulu nostru religiunariu e detoriu si fâra indoiéla se afla mai multu in pusetiunea de a ajutá cu imprumutu séu din bunurile fondulu privatu séu a celui religiunariu, déca nu pre marturisitorii tutnruru confessiuniloru, celu putínu pre ai biserice gr. or.

In anulu 1859 pre candu curgea lupt'a in Itali'a, Esc. Sea nu a imprumutatu, ci a donatu — repetu a „donatu“ regimului unu milionu de florini, si pâna acum nimenea nu si-a esprimat dorerea, ca prin aceea fondulu religiunariu a suferitu multu si ca acela imprumutu a fostu o lovire grea pentru fondulu nostru, ear acum candu poporatiunea gr. or. desperata, luptandu-se cu mórtea din caus'a fometei — se róga pentru unu imprumutu — repetu „unu imprumutu — ear nu donu, Esc. Sea raspunde, ca fundulu religiunariu e destinatu pentru conservarea bisericelor, preotiloru, veduveloru si a orfaniloru acelor'a. La unu atare respunsu se nasce de sine intrebarea: in anulu in care s'a donatu regimului acelu milionu n'au custatu in Bucovin'a preoti si biserici? si lips'a cea mare despre care vorbesce Esc. Sea, s'a simtíu óre atunci mai putínu decátu acum, séu nici decátu?

Nu intielegu obiectiunea, ca fondulu religiunariu n'are surplusu de bani atátu de mare cá sa póta imprumutá poporatiunei lipsite unu capitalu mai mare, — pre cátu mi este cunoscutu, veniturile acestui fondu suntu fôrte mari si chiar acea poporatiune carea acum pentru prim'a óra se róga numai pentru unu imprumutu, — a contribuitu la imultirea fondulu religiunariu in masa atátu de mare inca dela anulu 1786, si contribue si astadi pre lânda tóta seraci'a in care se afla.

Oratorele dupa aceea enaréza, ca in Bendinu unde fabric'a de sticla aduce venitu de mii de floreni pentru fondulu relig., biserica din caus'a ruinárei s'a inchisu, in Czudinu cu 1525 locuitori biserica care incepe a se ruiná abia cuprinde inlauntru 40—50 persóne, precandu biserica din Bilcu cu 2499 locuitori in urm'a unei visitatiuni a Escel. Sele inca de multu s'a inchisu, in Obervicavu si in alte comune ce au contribuitu la fondulu relig. preotii gr. or. trebue sa locúesca câte odata in bordee, pentruca acolo se afla case de venatu comode dar nu preotiesci, in fine amintesce cátu de frumosu — i sta la biserica din Straj'a construita din lemnu pre lânta ospetari'a cea frumoasa de zidu. Oratorele, aci, ca sa nu ostenésca cas'a incheie vorbirea s'a tñuta asupr'a biseri-

celoru ridicate pre bunurile fondulu relig. atátu de reu ingrijite, si observa numai atát'a, ca casele de patronatu de pre proprietátile private suntu mai bine ingrijite decátu cele de pre fondulu rel. In fine trece Iliuti la resiedinti'a episcopésca din Cernauti dicen du: ca acésta resiedintia aru fi acomodata, numai pentru cea dintâia cetate din lume, adeca pentru Londonu. Acésta constructiune e fôrte acomodata, a inghití fondulu rel., oferindu la fôrte multi ocaziunea, de a se inavuli in scurtu tempu si in modulu celu mai usioru.

Cátu de ferice aru fi tiér'a nóstra candu acésta zidire de resiedintia fâra de nici o lipsa, s'aru fi esecutatu in o mesura mai modesta si mai potrivita, candu averea fondulu relig., ce se risipesce, s'aru fi folositu intru radicare de scóle si spre ajungerea altoru scopuri folositóre, insa sórtea voi cá averea ce a adunat'o poporulu cu sudóre in mai multu de 80 de ani sa devina in mâni risipitóre, cari-su gat'a a o intrebuintia pentru pompa, eara pentru alinarea lipsei acelu poporu denéga cerbicosu a dá si imprumutu.

„Die Zukunft“

unic'a fôia pentru interesele române si slave, care apare in Vienn'a cá fôia de di in limb'a germana, — se recomanda patriotiloru români spre caldurósa-le imbratfisiare.

„Die Zukunft“ aduce in causele Româniloru corespundintie originali din Transilvani'a si Ungari'a iara cu deosebire dela diet'a din Pest'a.

Nr. 7—1

EDICTU

Ioann Nanu din Selisce, Scaunulu aceluasi nume, in Transilvani'a, carele de optu ani au lasatu pre Soci'a lui leginita Maria nascuta Ioann Salomie totu din Selisce, fâra a se sci loculu petrecerei lui se provóca prin acést'a, cá in temei de unu anu dela datulu de fatia, cu atát'a mai vertosu sa se infatisieze inaintea forului matrimoniale subscrisu, cu cátu la din contra processulu matrimoniale asupr'a pornitu se va otári si fâra de elu dupa prescrist'a Canónelor S. biserice resaritene.

Sabiu 1 Fauru 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tract. protop. alu Sabiului I. Ioann Hanni'a Protopopu.

8—1

Publicatiune de licitatiune.

In 13 Martiu st. n. 1866 se voru rearendá pe calea licitatiunei crescande pe tempulu pâsiunatului in anulu 1866 in cancelari'a universitatii a natiunei sasesci in Sabiu, piati'a mare nr. casei 183 in óre datinate oficióse muntii urmatori de pâsiunatu.

Nr. pos.	teritriu muntelui	N u m i r e a	marimea fetiei		prebulu de incepere a licitatiunei	
			jugere	stingen	fl.	xr.
1	Giin'a:	Grópele de susu	794	600	50	—
2		„ de josu	452	890	50	—
3		Stias'a de susu	389	1000	60	—
4		Stias'a de josu	600	.	50	—
5		Hanesiu de susu	1676	1400	65	—
6		Hanesiu de josu	1686	1400	65	25
7		Groas'a de susu	1419	600	70	—
8		Groas'a de josu	1387	800	50	—
9	Orlatu:	Saracinu mare	1253	100	95	—
10		Saracinu de mijlocu	1413	900	230	—
11		„ „ lature	1141	700	161	—
12		Balintu mare	1101	900	103	10
13		Balintu micu	650	1000	100	10
14		Balu	929	1300	277	10
15		Furnic'a	1546	.	110	60
16		Oltiavu	1425	.	122	60
17		Stricatu	1750	.	89	10

Fia-care licitantu are inainte de licitatiune a depune vadeumulu constatatariu in bani in suma de 10% socotita dupa summ'a de incepere a licitatiunei, care vadeumu la acei, pe cari nu va remané arenda, se va dá innapoi; dara arendatoriulu numai atunci se va dá inapoi, séu i se va computá in summ'a de arenda, dupa ce va fi depusu cautiunea contractuala.

Conditiiunile mai speciale de arendare suntu si inainte de terminulu licitatiunei in cancelari'a susu numita a Universitatii natiunei sasesci in órele indatinate oficióse de vediutu.

Sabiu in 7 Februaru 1866.

Dela universitatea natiunei sasesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Februaru 1866.

Metalicele 5%	61 80	Actiile de creditu	143 80
Imprumululu nat. 5%	64 50	Argintulu	102
Actiile de banca	738	Galbinulu	4 87

*) Amesuratu prromisiunei in nr. 10 publicámu acést'a d. „Concordia.“